

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 5

The organization for experience to learning a visual arts to Follow the philosophy of sufficient economy, an applied art Story in mattayom suksa v

ผจญ นาทองคำ (Pajone Nathongkam) *

จุมพล ราชวิจิตร (Jumpol Rachvijit)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระศิลปะที่เรียนโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องศิลปะประยุกต์ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็น นักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสหศาสน์ศึกษา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 40 คนโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เป็นแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็น โดยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว วัดผลหลังการทดลอง (One – Shot Case Study)

ผลจากการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ พบว่านักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 82.43 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องศิลปะประยุกต์ อยู่ในระดับมากที่สุดตามเกณฑ์เฉลี่ย ร้อยละ 97.25

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Keyword: The organization for experience to learning, Follow the philosophy of sufficient economy

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะศิลปะ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The objectives of this research were (1) To study the organization for experience to learning a visual arts to follow the philosophy of sufficiency economy, an applied art story in Mattayomsuksa V (2) To study the opinion of students about learning the visual arts follow the philosophy of sufficiency economy.

The target group of this research were 40 students in Mattayomsuksa V, semester 2, school year 2553, Sahatsakhansuksa School, Sahatsakhan District, Kalasin Province, The Secondary Educational Service Area Office 24. The methods of this research were (1) 6 lesson plans (2) Form for observe and evaluate the student's behavior about their working.

This research were Pre-Experimental Design Research by using group working style follow the philosophy of sufficiency economy. The research results:

1. The students had learning achievement about intellectual, skills and mind wit the organization for experience to learning a visual arts to follow the philosophy of sufficiency economy, an applied art story equal 80 percentage that pass the criterion average equal 82.43 percentage.

2. The students have opinion in the organization for experience to learning a visual arts to follow the philosophy of sufficiency economy, an applied art story equal 80 percentage that the result of their opinion were in high level of criterion average equal 97.25 percentage.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ซึ่งให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพของสังคมไทย ให้มีคุณธรรม และความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาค้นคว้า มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติ เข้าสู่โลกยุคศตวรรษ ที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

เพื่อสนองต่อหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ โรงเรียนสหสขันธ์ศึกษา พุทธศักราช 2552 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ตามนโยบายการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ผนวกกับปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาศิลปะ พบว่า การจัดการเรียนรู้ในหลายด้านโดยเฉพาะในด้านการสอนของครูผู้สอน ยังมีวิธี การสอนแบบเก่าที่เคยปฏิบัติมาหรือสอนตามประสบการณ์ของครู ทั้งนี้อาจด้วยความเคยชินหรือการสอนตามแบบอย่างเดิม ๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นยังยึดติดครูเป็นศูนย์กลาง ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครูขาดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ดี ครูเน้นการสอนที่มุ่งไปที่ทักษะฝีมือมากเกินไปจนลืม

การพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน ส่งผลต่อทัศนคติ และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนวิชาศิลปะสาระ ทัศนศิลป์ลดน้อยลงด้วย (รายงานการประเมินคุณภาพ ภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนสหสขันธ์ศึกษา 2551)

จากการประมวลสภาพปัญหาดังกล่าว เพื่อเป็น การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดแก่ผู้เรียน สนองวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน “เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คู่คุณธรรม นำเศรษฐกิจพอเพียง” (วิสัยทัศน์โรงเรียนสหสขันธ์ศึกษา 2551) ให้คำนึงถึงการนำเอาวัสดุที่ หาง่าย ใกล้เคียง ราคา ประหยัด และการรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์มากที่สุด เพื่อเป็นการประหยัดรายจ่าย ปลูกฝัง และส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในชุมชน แหล่งท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานธรณีวิทยา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการน้อมนำเอาหลักการ วิธีการคิด และกระบวนการปฏิบัติงาน ตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีความ ภาคภูมิใจ มีความรักในท้องถิ่น ชุมชนของตนเอง ชื่นชมใน แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของตน และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551) ซึ่งจะส่งผล และเป็นตัวแปรที่สำคัญทำให้การเรียนการสอน ในวิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ปัญหาผู้เรียนมีผล การเรียน ติด 0 ร.ม.ส. หรือแม้แต่ ออกกลางคัน ด้วยมูลเหตุ ต่าง ๆ กันก็จะลดน้อยลง ปัญหาผู้เรียนที่ต้องเสียโอกาส ทางการศึกษา ก็จะลดลง และหมดไป นักเรียนได้ใช้ กระบวนการในทางศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แสดงออกทางด้าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะกระบวนการ ส่งเสริม ให้ผู้เรียน มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมตลอดจนการนำไปสู่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นใน ตนเองอันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ได้ (รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนสหสขันธ์ศึกษา 2551)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่ ความสำเร็จตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้และสนอง นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จึงจำเป็นต้องปรับ วิธีการและเทคนิคการสอนให้เหมาะสม และหลากหลาย การเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าวิธีการทำงานด้วย ตนเองจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็น ที่จะช่วยให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ เพราะ การส่งเสริมการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เน้นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม และปลูกฝังวิธี การคิดการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 3 หลักการคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนพื้นฐานของการใช้ คุณธรรมนำความรู้ ซึ่งรวมถึงความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน ความเพียร การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต และการใช้ความรู้ทางหลักวิชาการอย่างรอบคอบ และ ระมัดระวังเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับ ความสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมได้อย่างมั่นคง และ ยังยินเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้รับความรู้ เพลิดเพลิน สามารถเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนโดยการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างแท้จริงนั้น ครูจะต้องอาศัยหลักการที่ผู้รู้และ นักการศึกษาให้คำนิยาม กล่าวคือ ครูต้องมีการใช้เทคนิค การสอนที่หลากหลาย และใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน จากครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครู จะเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ และมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ ตรงในการทำงานด้วยตนเอง หลักการพื้นฐานสำหรับ การสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การให้ความสำคัญ ต่อลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละบุคคล ทั้ง ความสนใจ ระดับสติปัญญา ทักษะและความถนัด ดังนั้น แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของครูผู้สอน จึงควรมุ่งให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ ค้นหาคำศัพท์ของตนเองให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

รู้จักทำงานร่วมกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกันแล้วจึงสรุปให้ออกมาเป็นรูปธรรม (เกสร ธิตะจारी, 2543)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ศึกษาหาข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ปลุกฝังให้นักเรียน มีความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนพื้นฐานของการใช้ คุณธรรมนำความรู้ ซึ่งสามารถช่วยให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เข้าใจและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระ ศิลปะ ที่เรียนโดย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระ ทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้นักเรียน ร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ที่มี ต่อการเรียนการสอน โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสหศาสน์ศึกษา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เป็นแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนโดย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็น กลุ่ม โดยการเลือกใช้วัสดุ เทคนิควิธีการที่นักเรียนสนใจ

สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ การเรียนการสอน การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบ ความถูกต้องจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ ผู้เชี่ยวชาญ มาดำเนินการหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสอดคล้องตรงตามหลักสูตร จุดประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ใน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบประเมินความเหมาะสม ที่มี มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข การวิเคราะห์หาความยาก ง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

3. แบบวัดความคิดเห็นของนักเรียน ผู้วิจัย ได้นำแบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่ม ทดลอง เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ X

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระศิลปะ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ตามแนวทางหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ พบว่า นักเรียน ร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 82.43 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 5 นักเรียนมีความคิดเห็น โดยรวม มีความคิดเห็น คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 97.25 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

เมื่อดำเนินการทดลองครบหน่วยการเรียนรู้ ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังเรียนกับนักเรียน เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ร้อยละ 82.43 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับพิมลรัตน์ วงแสง (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง พลเมืองดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลประจำศิลาปาคม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.50 ของคะแนนเต็มซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/80 และสอดคล้องกับพัชรินทร์ คงสุข (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับความพอเพียง ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเมืองคง (คงคาวิทยา) อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1. ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับความพอเพียง ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ นักเรียนจำนวนร้อยละ 94.44 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 84.63 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80/75 ตามที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับ เมธินี ศรีลาศักดิ์ (2548: 81) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยโครงงาน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 32 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านป่าไร่ ตำบลป่าไร่ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร สังกัดเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ โดยโครงงาน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.00/87.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีดัชนีประสิทธิผลแผนการจัดการเรียนรู้โดยโครงงานเท่ากับ 0.73 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 73 2. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความพึงพอใจโดยรวมและทุกด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน และด้านวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษา โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดคล่องแคล่วซึ่งสอดคล้องกับ จารุวรรณ ปะกัง (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับวงกลมจากผลงานศิลปะ โรงเรียนบ้านใหม่พิทยาคม อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำนวน 12 คน ผลการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ จากการสังเกต สัมภาษณ์ การบันทึกวิเคราะห์ผลการศึกษา พบว่า ผลงานศิลปะแต่ละชิ้นแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเจ้าของผลงาน ทั้งความคิดริเริ่ม (Originality) ความคล่องแคล่วในการคิด (Fluency) ความคิดยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) และความละเอียดลออในการคิด (Elaboration) ที่ได้บอกเล่ามากับผลงานศิลปะชิ้นนั้นและสอดคล้องกับอรพินท์ อุดระ (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนดอนไทรงามพิทยาคม อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้วิธีการสอนบูรณาการแบบสอดแทรก เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบการประเมินผลงานการเขียนภาพของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบทั้ง 4 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.51 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.78 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยร้อยละรายด้าน คือ ความคิดริเริ่ม

ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียด ลอย คิดเป็นร้อยละ 84.89 ,82.44, 84.22, 82.56 ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 80

จากการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในส่วนของการคิดเห็นของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับเทียมจันทร์ เข็มเพชร (2547: 77) ได้ศึกษาการพัฒนาแผน จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ เรื่อง การประดิษฐ์ เครื่องใช้จากวัสดุเหลือใช้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ เทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 29 คน โรงเรียน ศรีฐานกระจายศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษา ค้นคว้าพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพอใจต่อการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับมวงคล ขันบุตรศรี 2549: 70) ได้ศึกษา การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม โดย โครงการ เรื่อง อาชีพในชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 พบว่า 1.แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโดยโครงการ เรื่อง อาชีพในชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.90/82.00 2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการ เรื่องอาชีพในชุมชน กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเท่ากับ 0.5802 ซึ่งแสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 58.02 3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการ เรื่อง อาชีพในชุมชน กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนโดย ใช้แผนการจัดการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครูอย่างมี

นัยสำคัญที่ระดับ .05 2. ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มี ต่อการเรียนการสอน โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม มีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระ ทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นการจัด กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มที่จะต้องอาศัยทักษะ ความสนใจ ความถนัดในการปฏิบัติงาน จึงมีความจำเป็น ต้องใช้ความยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรม
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สาระ ทัศนศิลป์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เรื่อง ศิลปะประยุกต์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นกิจกรรมที่จะต้องปลูกจิตสำนึก สร้างทัศนคติในเรื่อง ของแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ผ่านกระบวนการทางด้าน ศิลปะสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ฯ เป็น การจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ให้มากที่สุด โดยให้นำวัสดุที่หาง่าย ใกล้มือ มีอยู่ตามท้อง ถิ่นชุมชน มาทำให้เกิดคุณค่า และประโยชน์ให้มากที่สุด
4. หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องควรให้ การสนับสนุน พัฒนาต่อยอด ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็น อัตลักษณ์ของท้องถิ่นชุมชน และเผยแพร่งานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน** โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- เกสร อีตะจारी. (2543). **กิจกรรมศิลปะสำหรับครู**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุวรรณ ปะกัง. (2551). **ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับวงกลมจากผลงานศิลปะ** โรงเรียนบ้านใหม่พิทยา อำเภอคอนบุรี จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เทียมจันทร์ เข็มเพชร. (2547). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการ เรื่อง การประดิษฐ์เครื่องใช้จากวัสดุเหลือใช้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พัชรินทร์ คงสุข. (2552). **การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับความพอเพียง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4** โรงเรียนเมืองคง(คงควาวิทยา) อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พิมพ์รัตน์ วงแสน. (2552). **การพัฒนาหน่วยเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง พลเมืองดีตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4** โรงเรียนอนุบาลประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มงคล ชันบุตรศรี. (2549). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการ เรื่อง อาชีพในชุมชน**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เมธินี ศรีลาศักดิ์. (2548). **การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมชาติ (2550). **ชีวิตพอเพียง** ประมวลจาก พระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพระราชทานเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่าย และประชาชนทั่วไป.
- โรงเรียนสหัสขันธ์ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
- อรพินท์ อุดระ. (2552). **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4** โรงเรียนดอนไทรงามพิทยาคม อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น